

Synodálna alebo katolícka?

Jozef Duháček

25. septembra 2023 ✚ Cirkev ✚ Synodalita

Keď sa 4. októbra 2023 znovu zíše Synoda o synodalite v Ríme, svet uvidí, aký pokrok bol dosiahnutý pri dokončovaní plánov „odlišnej Cirkvi“, ktorú František oznámil pred takmer dvoma rokmi:

Drahí bratia a sestry, nech je táto Synoda časom, v ktorom prebýva Duch! Lebo potrebujeme Ducha, stále nový Boží dych, ktorý nás oslobodzuje od každej uzavretosti, oživuje to, čo je mŕtve, uvoľňuje reťaze, šíri radosť. Duch Svätý je ten, ktorý nás vedie tam, kam chce Boh, a nie tam, kam by nás viedli naše osobné predstavy a chute. Otec Congar, blahej pamäti, pripomínal: „Nie je potrebné vytvoriť *d'alšiu Cirkev*, je potrebné vytvoriť *Cirkev odlišnú*.“ (*Pravá a falošná reforma v Cirkvi*, Miláno 1994, s. 193). Za „odlišnú Cirkev“, otvorenú tej novosti, ktorú jej chce Boh ponúknuť, vzývajme silnejšie a častejšie Ducha Svätého a pokorne mu načúvajte a spoločne kráčajte, tak ako si to on, tvorca spoločenstva a misie želá, čiže s poslušnosťou a odvahou.

<https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2021-10/prihovor-papeza-na-uvod-synody-za-cirkev-synodalnu-pocuvajucu.html>

Otec Dominique Bourmaud v knihe *Sto rokov modernizmu* o Congarovi napísal: *Zdá sa, že tak ako dieťa, ktoré má zvrátenú radosť z ničenia, nemal Congar v živote väčšiu radosť ako to, že bol svedkom chátrania pokladu Cirkvi a ničenia jednoty tajomného Kristovho Tela.*

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com / Mazur, catholicnews.org.uk

Mnohým verným katolíkom sa doteraz darilo Synodu o synode ignorovať a dostali sa im len útržky zo synodálnych syntéz, ktoré po celom svete unisono volali po dialógu, ústretovosti k sodomitom, akceptovaniu rozvedených a znova zosobášených a odovzdaniu kontroly nad Cirkvou laikom progresívneho razenia.

Nezriedkavé sú aj volania po svätení žien a vytvorení permanentnej kvázi parlamentnej formy vedenia Cirkvi. To sú výstupy synodálneho procesu zdola, od „veriaceho“ ľudu. Slovenskú syntézu možno nájsť tu: <https://www.synoda.sk/downloads/Synteza-synodalneho-procesu.pdf>

Cirkev

Zdá sa, že Congarov zámer sa blíži k naplneniu. V *Katechizme cirkevnej krízy* Matthias Gaudron ponúka dostatok podrobností o tomto mužovi, ktoré varujú pred akýmkoľvek projektom, ktorý Congar navrhuje:

Bol pod prísnyim dohľadom od roku 1947 (neskôr sám povedal: „Od začiatku roku 1947 do konca roku 1956 som nezažil nič iné ako neprerušovanú sériu udaní, varovaní, reštriktívnych či diskriminačných opatrení a zásahov“), ale držal sa stále rovnakých názorov (vo svojom súkromnom denníku uvádza, že dvakrát v Ríme sa išiel na znak vzbury vymočiť na dvere Svätého ofícia!). Napriek tomu bol Yves Congar Jánom XXIII. povolaný ako expert na II. vatikánsky koncil a veľmi ho ovplyvnil. V októbri 1994 ho Ján Pavol II. vymenoval za kardinála.

Nanešťastie, otec „blahej pamäte“ Yves Congar, ktorý chodil potajme močiť na dvere Svätého ofícia, sa správal ku katolíckej viere s ešte menšou úctou, ako k tým dverám a to bol dôvod, prečo bol počas pontifikátu Pia XII. „podriadený prísnemu dohľadu“ zo strany Cirkvi. Congar napríklad takto chválil jedného z najväčších nepriateľov Cirkvi Luthera:

„Luther je jedným z najväčších náboženských géniov v dejinách. V tomto smere ho staviam na rovnakú úroveň ako sv. Augustína, sv. Tomáša Akvinského alebo Pascala. Istým spôsobom je ešte väčší. Úplne prehodnotil kresťanstvo... Veľa som študoval Luthera. Prejde sotva mesiac bez toho, aby som sa vrátil k jeho spisom.“

o. Yves Congar, 1964

zdroj: wikimedia commons

Congarove štúdium Luthera ho naučilo veľmi dôležitú vec – potrebu udržiavania svojej „revolučnosti“ v mediach nevyhnutných na to, aby nebol odsúdený. Naučil nebadane posúvať hranice heterodoxie. To možno vyčítať z knihy, z ktorej pochádza inšpirácia „vytvoriť odlišnú Cirkev“.

Ak sa pozrieme späť, na to, čo sa za posledné roky v Cirkvi stalo, položme si otázku: Nie je táto odlišná Cirkev už vytvorená?

V *Instrumentum Laboris* pre zasadnutie Synody o synodalite v októbri 2023 sa 114-krát hovorí o „Synodálnej Cirkvi“ a 26-krát o „katolíckej Cirkvi“, pričom väčšina z týchto 26-krát znamená „východnú katolícku Cirkev“. Prečo je to tak? Je za tým nejaký zámer? Ak tá vytúžená „odlišná Cirkev“ dostala nový názov, je to preto, aby sa dala ľahšie rozoznať od katolíckej Cirkvi? Tieto otázky sú na mieste.

Členovia Cirkvi

Pius XII. kedysi o rozoznávaní pravých členov Cirkvi napísal: „*Za členov Cirkvi majú byť počítaní vlastne len tí, ktorí boli pokrstení a vyznávajú pravú vieru a ktorým sa nestalo také nešťastie, že sa oddelili od jednoty jej Tela, alebo neboli pre spáchané vážne omyly vylúčení zákonnou autoritou. (Mystici Corporis)*“

<https://knihydominikani.sk/stiahnut/katolicke/p/piu/piusxii/mysticicorporis/mysticicorporis.pdf>

Na druhej strane, členstvo v synodálnej Cirkvi má oveľa nezreteľnejšie kontúry a podľa všetkého zahŕňa všetkých pokrstených:

Synodálna Cirkev je založená na uznaní spoločnej dôstojnosti krstu, ktorá robí zo všetkých, ktorí ho prijímú, synov a dcéry Božie, členov Božej rodiny, a teda bratov a sestry v Kristovi, naplnených jedným Duchom a poslaných plniť spoločné poslanie.“ (Instrumentum Laboris)

Vo svojich dokumentoch synoda často naznačuje, že členstvo v synode je synonymom pre Boží ľud:

„Synodalita aj ekumenizmus sú skutočne zakorenené v krstnej dôstojnosti celého Božieho ľudu. (Instrumentum Laboris)

Ako hovorí o. Dominique Bourmaud vo svojich *Sto rokoch modernizmu*, bol to práve Congar, kto pomohol zaviesť tento koncept „Božieho ľudu“ do dokumentov II. vatikánskeho koncilu:

„Congarovi, priateľovi Rahnera, vďačíme za schému Lumen Gentium, ktorá so svojím slávnym „subsistit“ tvrdí, že jednotlivé cirkvi patria do Cirkvi Kristovej – to je čistá heréza. Niet divu, že na koncile prevládala nejednoznačnosť terminológie. Tam, kde sa tradičný Učiteľský úrad zaoberal povahou Cirkvi, Congar hovoril o tajomstve Cirkvi; tam, kde Pius XII. hovoril o údoch mystického Tela Kristovho, Congar vložil Tyrrellov (exkomunikovaný anglický modernista) nejasný pojem „spoločenstvo Božieho ľudu“. Prečo? Pretože údom tela niekto je, alebo nie, ale v spoločenstve môže byť viac či menej.“

Synodálna Cirkev teda katolíkov doposiaľ výslovne neodmieta, ale započítava aj tých, ktorých pápeži až po Pia XII. z členstva v katolíckej Cirkvi systematicky vylučovali.

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com / Mazur, catholicnews.org.uk

Misia

Katolícka Cirkev chápe svoj vzťah k svetu v zmysle poslania, ktoré jej dal Náš Pán. Lev XIII. opísal túto misiu vo svojej encyklike o kresťanskej ústave štátov z roku 1885, *Immortale Dei*:

Jednorodný Syn Boží totiž založil na zemi spoločnosť, Cirkev svätú. Jej potom odovzdal vznešený a Božský úrad, ktorý On sám prijal od Otca, aby v ňom pokračovala až do konca časov. „Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.“, „A ajhľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“ Ako Ježiš prišiel na svet, aby ľudia „Mali život a mali hojnosť“, tak je rovnakou

úlohou Cirkvi zabezpečiť večnú spásu duší. Práve preto je Cirkev vo svojej podstate univerzálna a nie je obmedzená ani priestorom, ani časom. „Hlásajte Evanjelium všetkému stvoreniu.“

https://tridentskaomsa.weebly.com/uploads/5/7/8/8/57880451/o_kres%C5%A4anskom_%C5%A0t%C3%81tnom_zriaden%C3%8D.immortale_dei._lev_xiii.1885.pdf

Svet nás bude nenávidieť za snahu obrátiť duše, ale zostane to poslaním Cirkvi až do dovŕšenia sveta. Ako cituje o. Bourmaud v *Sto rokoch modernizmu*, Congar takúto misiu Cirkvi odmieta, zrejme preto, že odporuje jeho bludným názorom:

„Dnes nikto nemôže tvrdiť, že misie sú odôvodnené potrebou zachraňovať duše z Pekla. Boh ich zachraňuje bez toho, aby poznali Evanjelium. Inak by sme mali všetci odísť do Číny.“ (Fr. Bourmaud berie Congarov citát: Jean Puyo, Jean Puyo Interroge le Père Congar: Une Vie pour la Vérité, Paríž, Centurion, 1975)

Je dôležité si všimnúť, že Congar vedel, že sa nemôže proti prozelytizmu vyjadriť otvorene a priamo, vo svojej knihe o *Pravej a falošnej reforme v Cirkvi*, lebo by to mohlo ohroziť jeho odhodlanie reformovať Cirkev a tak deklaroval neúprimný postoj, že pokúšať sa obrátiť duše je zlé, pretože katolíci potom môžu začať prikladať príliš veľkú váhu plodom svojej práce:

„Pred časom som publikoval štúdiu o prozelytizme a evanjelizácii, v ktorej som uviedol do kontrastu dva postoje, ktoré si môžeme osvojiť. Použitím týchto dvoch pojmov môžeme vidieť, ako sa usilujeme o úspech inštitúcie, ktorej sme služobníkmi (prozelytizmus), namiesto toho, aby sme hľadali duchovné dobro druhých a ich zakotvenie a pokrok v Kristovi (evanjelizácia). Pri pohľade na naše skutočné pohnútky a ducha našich činov si niekedy uvedomujeme, že sme sa nechali ovládnuť nadšením a zaujatím tým, čo je ľahké a bezprostredné. Zdá sa teda, že v konečnom dôsledku hľadáme konvertitov do našej skupiny, počty v našich organizáciách, rastúci vplyv a podporu vplyvných ľudí.“

Takže podľa Congara by sme sa nemali snažiť obracať duše do Cirkvi, pretože by nás to mohlo motivovať vidieť veľké množstvo obrátených. Zdá sa teda, že Náš Pán nerozumel ľudskej prirodzenosti, keď dal Cirkvi jej poslanie! Congar so svojou zlomyseľnou sofistikou určite vedel robiť zázraky, no na veľkú škodu Tajomného Tela Kristovho.

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com / Mazur, catholicnews.org.uk

Pápež František tiež často odsudzuje prozelytizmus ako zvrchovaný nezmysel (*La Repubblica*, vydané 1. októbra 2013). *Instrumentum Laboris* priamo prozelytizmus nezavrhuje, ale nasleduje Congara, keď hovorí o misionárskom duchu synodálnej Cirkvi:

„Ako synodálna Cirkev sme povolaní spoločne rozoznať kroky, ktoré by sme mali podniknúť, aby sme naplnili evanjelizačné poslanie, zdôrazňujúc právo všetkých podieľať sa na živote a poslaní Cirkvi a čerpať nenahraditeľný prínos všetkých pokrstených.“

Z celého *Instrumentum Laboris* plynie presvedčenie, že niet dôvodu, aby synodálna Cirkev obracala duše a privádzala ich do katolíckej Cirkvi. Tragické je, že naivní katolíci, zlákaní touto chimérou, opustia katolícku Cirkev a budú nasledovať Cirkev synodálnu.

Pohyb a fluidnosť

Prvá veta *Instrumentum Laboris* opisuje ducha pohybu, ktorý oživuje synodu: „Boží ľud je v pohybe, odkedy pápež František v októbri 2021 zvolal celú Cirkev na synodu.“ Podobne aj synodálny dokument pre kontinentálnu etapu hovorí o hnutí ako o ceste:

13. DKE bude zrozumiteľný a užitočný len vtedy, ak ho budeme čítať očami učeníka, ktorý v ňom rozpozná svedectvo o ceste obrátenia k synodálnej Cirkvi, ktorá sa z počúvania učí ako obnoviť svoju evanjelizačnú misiu vo svetle znamení čias, aby naďalej ponúkala ľudstvu spôsob bytia a života, v ktorom sa všetci môžu cítiť byť začlenení a protagonistami.

https://www.synoda.sk/downloads/Dokument_pre_kontinentalnu_etapu_synody.pdf

Najskôr vyvstáva otázka, či obrátenie sa k synodálnej Cirkvi tiež nie je prozelytizmom a teda vysloveným nezmyslom. A druhá otázka, ktorá sa objavuje je, či táto „cesta obrátenia“ nie je chápaná ako hladká premena na antikatólikov (Cupich, McElroy, Martin, Hollerich, Grech atď.) bez toho, aby mali dotyční akékoľvek podozrenie, že opúšťajú katolícku vieru.

Congar hovoril o tom istom procese ako o „stávaní sa“:

„Stáť sa“ znamená otvoriť myseľ novým dimenziám reality; zlyhávanie alebo odmietnutie tak urobiť predstavuje nový druh morálnej kategórie – historickú chybu – hriech proti pravde, že realita má tento rozmer stávania sa. Ďalej je to kolektívne zlyhanie, historicko-spoločenské zlyhanie zodpovednosti.“

Toto je jeden z protikatolíckych Congarových výrokov, ktorý pomáha pochopiť postreh o Bourmauda, že Congar bol „ako dieťa, ktoré má zvrátenú radosť z ničenia“. A predsa bol jedným z najvplyvnejších expertov na koncile, kardinálom a teraz inšpiráciou synodálnej Cirkvi.

Katolicizmus však takýto proces stávania sa pri viere a Cirkvi nepripúšťa. Stávanie sa možno pripustiť pri prehlbovaní sa v cnostiach, alebo úsilí o dosiahnutie nejakej dokonalosti. Ale svätý Pius X. odsúdil vo svojej encyklike *Lamentabili Sane* z roku 1907 nasledujúci modernistický blud:

„Organická ústava Cirkvi nie je nemenná. Rovnako ako ľudská spoločnosť, aj kresťanská spoločnosť podlieha neustálemu vývoju.“

Nemenný aspekt viery vidíme veľmi jasne a zreteľne v skutočnosti, že pápeži pred II. vatikánskym koncilom mohli vždy citovať svojich predchodcov pápežov a svätých a Učiteľov Cirkvi, aby mohli podporiť svoje učenie. Naopak, dnešné „authority“ len zriedka citujú niečo staršie ako II. vatikánsky koncil a Jána Pavla II. A častokrát sa nedostanú ani tak ďaleko.

Obsah a zdroj viery

Prirodzene, rozdiel medzi nemennou vierou katolíckej Cirkvi a „stávaním sa“ synodálnej Cirkvi povedie k úplne odlišným vyznaniám. Aj Congar to chápal a vyjadril potrebu týchto rozdielov vo svojej knihe o *Pravej a falošnej reforme v Cirkvi*:

V staroveku bol svet stabilný a ideálom bolo pokračovať v tradícii. Od cirkvi sa vyžadovalo, aby bola verná sama sebe a takmer nepociťovala potrebu vyvíjať nové ľudské iniciatívy. Naproti tomu sme vstúpili do sveta neustálych zmien, poznačeného vývojom udalostí, ktoré svet interpretuje ako pokrok. Nadobudli sme zmysel pre históriu, ktorý je niečo iné a viac než len poznanie minulých udalostí; je tu cítiť pokrok vo svete, rozvoj v ľudských záležitostiach. Cirkev už nie je rámcom pre celý spoločenský život; cirkev už nenesie svet v sebe ako tehotná matka. Odteraz svet stojí pred cirkvou ako dospelá realita, pripravená volať cirkev na zodpovednosť. Už nestačí, aby si cirkev overila vernosť vlastnej tradícii. Cirkev teraz musí čeliť otázkam a kritike, pokiaľ ide o jej vzťah k svetu, k spoločenským hodnotám, pokroku a spoločenskému vývoju.

Takže my, ktorí zastávame katolícku vieru, zostávame v období „staroveku“, ako píše Congar, čo je pravdepodobne dôvod, prečo pápež rutinne odsudzuje tradičných katolíkov ako zaostalých a spiatočníckych. Naopak, „osvietení“ nasledovníci Congara sú v súlade s moderným svetom.

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com / Mazur, catholicnews.org.uk

Je zaujímavé, že už Congar hovoril o „synodálnom princípe“ ako o prostriedkoch, ktorými môže Cirkev „reagovať na živý konsenzus celého tela“, čo sa v konečnom dôsledku premieta do nasledovania „záujmov moderného sveta“:

„Toto prepojenie medzi cirkevnou reformou a synodálnym princípom dáva zmysel. Jasne vyjadruje niečo zásadné. Ide o prepojenie iniciatívy od základne s činnosťou úradov, prepojenie podpory zdola s vedením organizácie. Zhromaždenie, nech má akúkoľvek formu – kapitola, synoda, koncil, kongres, s – je miestom dialógu, kde sa môže vytvárať a presadzovať spoločná vôľa, a kde autority môžu reagovať na živý konsenzus celého tela.“

Zatiaľ čo katolícka Cirkev chráni presvedčenie, ktoré jej zveril Pán, synodálna Cirkev objavuje svoje presvedčenie zo „živého konsenzu celého tela“. V roku 2023 tento „živý konsenzus celého tela“ podnietil synodálnu Cirkev, aby vo svojom *Instrumentum Laboris* položila tie najosvietenejšie otázky, ako napríklad:

*„Vo svetle postsynodálnej apoštolskej exhortácie *Amoris laetitia*, aké konkrétne kroky sú potrebné na prijatie tých, ktorí sa cítia vylúčení z Cirkvi kvôli svojmu postaveniu alebo sexualite (napríklad znovu zosobášení rozvedení, ľudia v polygamných manželstvách, LGBTQ+ ľudia atď.)?“*

Na takúto otázku sa ako reakcia vynárajú napríklad takéto protiotázky:

- Má niekto iný okrem Diabla a antikatólikov prospech z predstierania, že katolícka Cirkev a synodálna Cirkev sú to isté?
- Vzhľadom na skutočnosť, že synodálna Cirkev očividne stojí na iných princípoch ako katolícka Cirkev, môžu katolíci patriť do oboch?
- Môžu naši dobrí pastieri s dobrým svedomím mlčať a neodsúdiť jednoznačne a rozhodne pokus o vytvorenie synodálnej Cirkvi?

Zdá sa, že odpoveďou na každú z týchto otázok musí byť jednoznačné „Nie!“ Stále máme v Cirkvi dobrých pastierov, ktorí to vedia. Nech im Boh dá milosť vidieť, čo je jasné, a mať odvahu konať podľa toho!

Nepoškvrnené Srdce Panny Márie, oroduj za nás!

Zdroj:

Robert Morrison – Now That Francis Has Created Congar's „Different Church“, Can We Stop Calling it Catholic?

Skrátené a doplnené.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/synodalna-alebo-katolicka/>